

ASIA

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa

HANKKEESTA VASTAAVA

Varsinais-Suomen ELY-keskus
Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue

HANKKEESTA VASTAAVAN KUVAUS HANKKEESTA, SEN TAUSTOISTA, YMPÄRISTÖSTÄ JA YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA

Hanke käsittää maantien parantamisen siten, että Parainen-Nauvo välille rakennetaan kiinteä yhteys siltaa tai tunnelia käyttäen. Kysymyksessä on aiemmin tehdyn arviointimenettelyn uusiminen ennen tiesuunnitelman laatimista. Hanke on käynnistynyt vuonna 1991 tiehallituksen tehtyä 15.11.1991 hankepäätöksen, Paraisten ja Nauvon välisen yhteyden parantamisesta niin, että Lillmälön-Prostvikin lauttaväli korvataan kiinteällä tieyhteydellä, joka voi olla silta tai tunneli. Hankkeen etenemiseksi on tehty 1992 valmistunut pääsuuntaselvitys, jonka pohjalta on laadittu yleissuunnitelma, joka sisältää päälinjaukset Airiston ja Maltholmin siltavaihtoehdosta ja lauttapaikan tunnelivaihtoehdosta. Hankkeesta vastaava on toimittanut hanketta koskevan kuvauksen sekä keskeiset tiedot hankkeen ympäristöstä. Yleissuunnitelma sisältää ympäristöselvityksiä. Ympäristöministeriö on ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeesta päättäessään 22.6.2000 todennut, että hanke aiheuttaisi todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan niin merkittäviä ympäristövaikutuksia, että siitä on tehtävä YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi ennen kuin jatkosuunnittelu voidaan käynnistää. Tämä arviointi on toteutettu vuonna 2002. Yleissuunnitelma on laadittu vuonna 1992. Tämän yleissuunnitelman mukaiset vaihtoehdot on YVA-menettelyssä päivitetty vastaamaan tuolloin olemassa olevia suunnittelukäytäntöjä ja -vaatimuksia ja arviointiin on otettu mukaan myös 0+ -vaihtoehto lauttayhteyden kehittämisestä. Arviointiselostuksessa on tarkasteltu em. silta- ja tunnelivaihtoehtoja. Arviointiselostusta varten on selvitetty ympäristöä ja hankkeen sekä sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia varsin monipuolisesti. Arvioinnin keskeisenä perusteena on ollut tieto silloisista liikennemääristä ja vuoteen 2030 ulottunut liikennemääräennuste. Ympäristövaikutusten tarkastelu on pohjautunut hanketta koskevassa selvitys- ja suunnittelutyössä tehtyihin selvityksiin ja niiden ajantasaistuksiin sekä täydentäviin erillisiin luontoselvityksiin. Arviointiselostuksesta 30.9.2002 antamassaan lausunnossa Lounais-Suomen ympäristökeskus on katsonut arvioinnin riittäväksi, joskin tuonut esille joitakin lupamenettelyjen yhteydessä tarkennettavia asioita. Tehdystä arvioinnista ja siitä annetusta lausunnosta on kulunut varsin pitkä aika eli noin 15 vuotta.

Nyt esillä oleva Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden hanke, jota arviointimenettelyssä on tarkasteltu, sisältää edelleen lauttaliikenne-, silta- ja tunnelivaihtoehdot, joita ei ole maantielain mukaisessa suunnitteluprosessissa tai kaavoitusmenettelyssä valittu toteutettavaksi tai rajattu pois. Myöskään uusia linjausvaihtoehtoja vuoden 1992 teh-

dyssä pääsuuntaselvityksessä tutkittujen vaihtoehtojen lisäksi ei ole hankkeeseen sisällytetty. Hanke ei ole hanketyypiltään eikä tavoitteiltaan muuttunut. Hankkeen toteuttamiseen liittyvät muutokset, esim. lauttaliikenteen käyttövoimatekniikan muutokset ja automaatiokehitys, ovat teknisesti monipuolistaneet lauttaliikenteen toteuttamismahdollisuuksia. Myös silta- ja tunnelivaihtoehtoissa tekniseen toteutettavuuteen liittyvä kehitys ja telematiikka ajanmukaistavat hanketta.

Hankkeen ympäristö ja ympäristövaikutukset

Hanke sijoittuu Saaristomeren länsiosaan Paraisten kaupungin alueelle. Siltavaihtoehdossa toinen silta rakennettaisiin Paraisten Stormälön läntiseltä niemeltä Nauvon Haverön saaren koilliskärkeen ja toinen silta Haverön eteläkärjestä Prostviikkiin. Nykyinen Stormälön tie parannettaisiin ja Haverön saarelle rakennettaisiin uutta tietä. 4,5 km pituinen tunnelivaihtoehto sijoittuisi nykyisen Prostvikin lauttayhteyden kohdalle. Tunnelin suuaukot sijoittuisivat Paraisten puolella noin 1,5 km ja Nauvon puolella noin 1,2 km etäisyydelle lauttarannoista. Tunnelin suuaukot edellyttävät tieosuuden uudelleen rakentamista. Kiinteän yhteyden toteuttamatta jättäminen edellyttää joka tapauksessa lauttayhteyden parantamistoimia.

Hankkeen ympäristössä on tapahtunut pienehköjä, lähinnä ajan kulumisesta seuraavia muutoksia maankäytössä, rakentamisessa ja luontoarvojen huomioon ottamisen tarpeessa vuonna 2002 tehtyyn arviointiin nähden.

VIREILLE TULO JA ASIAN SELVITTÄMINEN

Hankkeesta vastaava Varsinais-Suomen ELY-keskus, liikenne- ja infrastruktuuri -vastualue on 27.6.2017 pyytänyt ELY-keskukselta lausuntoa, onko ympäristövaikutusten arviointimenettely toteutettava uudelleen ennen ko. hankkeen maantielain mukaisen yleissuunnitelman laatimista. Hankkeesta vastaava on pyyntönsä yhteydessä toimittanut edellä esitetyn kuvauksen hankkeesta ja näkemyksensä hankkeen ympäristövaikutuksista. Hankkeesta vastaava on katsonut, että ympäristövaikutusten arviointi on tarpeen päivittää. ELY-keskuksessa on käyty neuvottelu, jossa hankkeesta vastaavan liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueen edustajat ja YVA-lain mukaisista viranomaistehtävistä vastaavan ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen edustajat ovat yksimielisesti päätyneet ympäristövaikutusten uudelleen arviointiin.

Ympäristöministeriö on 28.9.2018 päättänyt, että toimivaltaisena viranomaisena hankkeen arviointimenettelyn tarpeesta päättää Varsinais-Suomen ELY-keskus. ELY-keskus on ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017), jäljempänä YVA-laki, 11 §:n mukaisesti toimivaltainen viranomainen tekemään päätöksen arviointimenettelyn soveltamisesta 3 §:n 2 momentin mukaiseen yksittäistapausta koskevaan hankkeeseen.

ELY-keskus ei edellä esitetty huomioon ottaen ole katsonut tarpeelliseksi suorittaa YVA-lain 13 §:n tarkoittamaa viranomaisten kuulemistä.

Arviointimenettelyn soveltamista koskeva ratkaisu

Hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaista arviointimenettelyä.

Perustelut

Päätös on tehty hankkeesta vastaavan toimittaman tiedon, lausuntojen ja ELY-keskuksen käytössä olevien tietojen perusteella. Hankkeesta vastaavalla on velvollisuus toimittaa ELY-keskukselle tarvittavat tiedot päätöksenteon perusteeksi. ELY-keskuksella on myös hallintolain (343/2013) 31 §:n mukaan velvollisuus viranomaisena huolehtia asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan YVA-lain 3 §:n mukaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. YVA-lain liitteessä 1 luetellaan hankkeet, joihin sovelletaan arviointimenettelyä. Kiinteän tieyhteyden rakentaminen ei sisälly em. liitteessä lueteltuihin hankkeisiin. Arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin edellä tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, lain liitteessä 1 lueteltujen arviointimenettelyä edellyttävien hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Arviointimenettelyn soveltaminen nyt kysymyksessä olevaan Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden hankkeeseen ratkaistaan YVA-lain 3 §:n 2 mom. mukaisena yksittäistapauksena.

Päätettäessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta hankkeeseen käytetään lain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuja tekijöitä. Näitä tekijöitä lain liitteen 2 mukaan ovat hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne.

Hankkeen ominaisuuksia tarkasteltaessa on otettava huomioon erityisesti

- a) hankkeen koko ja suunnitelma,
- b) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden kanssa,
- c) luonnonvarojen, erityisesti maan, maaperän, veden ja luonnon monimuotoisuuden; käyttö,
- d) jätteiden muodostuminen,
- e) pilaantuminen ja haitat,
- f) suuronnettomuus- ja/tai katastrofiriskit, jotka ovat varteenotettavia hankkeen kannalta, mukaan lukien ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit, tieteelliseen tietoon perustuen ja
- g) ihmisten terveydelle koituvat riskit (esimerkiksi veden tai ilman pilaantumisen johdosta).

Tarkasteltaessa hankkeen sijaintia ja vaikutusalueella olevan ympäristön herkkyyttä on otettava huomioon erityisesti

- a) nykyinen ja hyväksytyjen kaavojen mukainen maankäyttö,
- b) alueen ja sen maanpinnan alaisten luonnonvarojen (myös maaperä, maa, vesi ja luonnon monimuotoisuus) suhteellinen runsaus, saatavuus, laatu ja uudistumiskyky ja
- c) luonnonympäristön sietokyky.

Vaikutusten luonnetta on tarkasteltava ottaen huomioon

- a) vaikutusten suuruus ja alueellinen laajuus, kuten vaikutusten todennäköinen maantieteellinen alue ja väestömäärä, johon vaikutukset todennäköisesti kohdistuvat,
- b) vaikutusten yleinen luonne,
- c) rajat ylittävä vaikutus,
- d) vaikutuksen voimakkuus ja monitahoisuus,
- e) vaikutusten todennäköisyys,
- f) vaikutusten odotettu alkamisaika, kesto, toistumistiheys ja palautuvuus,
- g) yhteisvaikutus muiden olemassa olevien ja/tai hyväksytyjen hankkeiden vaikutusten kanssa,
- h) mahdollisuus vähentää vaikutuksia tehokkaasti.

Ympäristöministeriö on tehnyt ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamista koskevan päätöksen 22.6.2000 6/553/2000, jonka mukaan hanke aiheuttaa merkittäviä ympäristövaikutuksia, minkä vuoksi edellä hankkeesta ja sen taustasta kertovassa

kohdassa mainittu ympäristövaikutusten arviointi on toteutettu. Päätös on tehty tuolloin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä voimassa olevan lain (468/1994, muut. 267/1999) ja -asetuksen (268/1999) perusteella. Ympäristöministeriön yllä mainitussa päätöksessä on todettu:

"Hanke on kooltaan merkittävä ja sijoittuu luonnon ja maiseman kannalta herkälle saaristoalueelle. Kiinteä yhteys lisää olennaisella tavalla liikennettä ja rakentamispaineita saaristossa, erityisesti Nauvossa. Haverön kautta kulkeva linjaus kulkisi valtioneuvoston periaatepäätöksen (5.1.1995) mukaisen valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen kautta. Silta aiheuttaisi merkittävän muutoksen alueen maisemassa. Tutkittavista linjauksista tunnelivaihtoehto kulkisi valtioneuvoston hyväksymän Seilin saariston Natura 2000 verkostoon kuuluvan Kalvinkallion alitse. Hankkeen siltavaihtoehto sijoittuisi myös saman Natura-alueen läheisyyteen.

Edellä olevaan viitaten hanke aiheuttaisi todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentin perusteella ympäristöministeriö päättää, että "Parainen-Nauvo kiinteän yhteyden" rakentamiseen on sovellettava ympäristövaikutusten arviointimenettelyä."

Nyt voimassa oleva YVA-laki ja -asetus ei ole tuonut sisällöllisiä muutoksia harkintaperusteisiin yksittäistapauksessa. Suunnitellun hankkeen ympäristövaikutusten merkittävyyttä on arvioitu yllä todettuihin YVA-lain liitteen 2 harkintakriteereihin perustuen.

Hankekuvauksen mukaan kysymyksessä on sama hanke kuin mitä ympäristöministeriön päätös on koskenut. Hankkeen koko ja hankkeeseen sisältyvät vaihtoehtoiset suunnitelmat aiheuttavat laajoja ja moninaisia luonnonympäristöön ja ihmisten elinympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Hanke sijoittuu luontonsa ja maisemansa puolesta herkälle alueelle saaristossa. Hanke lisää liikennettä saaristossa ja mahdollistaa rakentamisvolyymin kasvua ja aiheuttaa mahdollisesti yhdyskuntarakenteellisia muutoksia alueella. Vaikutukset ovat monitahoisia ja pysyviä.

Arvioinnissa on käytetty hakijan esittämiä tietoja ja ELY-keskuksessa olevaa tietoa. Lainsäädännössä on tapahtunut muutoksia Natura-arvioinnin tarpeen vuoksi. Nauvossa olevaan lähimpään Natura-alueeseen Kalvinkallioon kohdistuva vaikutusten arviointi on tehty aiemman arvioinnin aikaan käytössä olevan ohjeistuksen mukaisesti ja vaikutukset saattavat olla merkityksellisempiä kuin aiemmassa arvioinnissa on todettu. Vedenalaisen luonnon osalta tiedot ovat puutteelliset. Hankkeilta edellytetään luontoselvityksissä myös vedenalaisten luontotyyppien inventointia.

Käytettävissä olevien tietojen perusteella hanke aiheuttaa todennäköisesti laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain liitteessä 1 lueteltujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä vaikutuksia. Hankkeeseen tulee soveltaa ympäristövaikutusten arviointia.

Sovelletut säännökset

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (252/2017) 3, 4, 11 ja 13 §
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) 2 §
Hallintolaki (434/2003) 60 §

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava Turun hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa siitä, kun hankkeesta vastaava on saanut tiedon päätöksestä. Valitusosoitus on liitteenä.

Tähän päätökseen ei saa muutoin erikseen hakea muutosta valittamalla. Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa kuitenkin hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen, samassa järjestyksessä ja yhteydessä kuin hanketta koskevasta lupapäätöksestä valitetaan.

Yksikön päällikkö

Lassi Liippo

Ylitarkastaja

Seija Savo

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN JA PÄÄTÖKSEN NÄHTÄVILLÄ OLO

Päätös

ELY-keskus, liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue
suoritemaksutta

Jäljennös päätöksestä sähköisesti

Paraisten kaupunki
Varsinais-Suomen Liitto

Nähtävillä olo

Varsinais-Suomen ELY-keskus tiedottaa päätöksen nähtävillä olosta kuuluttamalla. Kuulutus julkaistaan sähköisesti Paraisten kaupungin verkkosivuilla ja pidetään nähtävillä 29.10 - 12.11 2018. Päätös julkaistaan sähköisesti osoitteessa www.ymparisto.fi->asiointi -> luvat ja ympäristövaikutusten arviointi -YVA-päätökset -> Varsinais-Suomen ELY-keskus.

Liite 1

Valitusosoitus

Tämä asiakirja VARELY/1762/2018 on hyväksytty sähköisesti /
Detta dokument VARELY/1762/2018 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Savo Seija 16.10.2018 10:37

Ratkaisija Liippo Lassi 16.10.2018 15:02

VALITUSOSOITUS

Liite 1

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Turun hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä. Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Turun hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteissa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Turun hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku
 Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku
 Puhelin: 029 56 42400
 Telefax: 029 56 42414
 Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi
 Aukioloaika: 8.00–16.15